

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7119211276
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7119211276.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Zuzany Stolárovej, v spore žalobcu O. V., nar. X.X.XXXX, L. XXX, okres E., právne zastúpený advokátom JUDr. Jurajom Kusom, Michalovce, Námestie osloboditeľov 10, proti žalovanému Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR, Bratislava, Štúrova 2, adresa na doručovanie: Okresná prokuratúra Košice I, Košice, Mojmírova 5, v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 13C/31/2019 - 262 z 23.9.2020, Okresného súdu Košice I

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.
Žalovanej priznáva náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.Okresný súd Košice I (ďalej len súd) napadnutým rozsudkom I. žalobu zamietol a II. žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

2.1.Z opisu rozhodujúcich okolností v žalobe súd zistil, že žalobca sa ňou domáhal nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 50 000 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 13.6.2019 do zaplatenia a trov konania s odôvodnením, že mu v trestnom konaní bola spôsobená škoda, ktorú kvalifikuje ako nemajetkovú ujmu. Škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, lebo bol nespravodlivo trestne stíhaný a obvinený uznesením vyšetrovateľa zo 16.1.2012, ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012, spolu s ďalšími 13 obvinenými. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry až 9.5.2016 uznesením pod spis. zn. VII/1Gv20/16/1000-4 trestné stíhanie zastavil, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Žalobca bol nespravodlivo trestne stíhaný v období od 16.1.2012 do 9.5.2016, čo je 4 roky a 4 mesiace, kedy bolo trestné stíhanie právoplatne zastavené. Nezákonného rozhodnutia sa orgán verejnej moci dopustil tým, že vydal nezákonné rozhodnutie a to Uznesenie o vznesení obvinenia zo 16.1.2012, ČVS: PPZ-69/BPK-V-2011. Keďže trestné stíhanie skončilo zastavením možno konštatovať, že všetky rozhodnutia vydané v trestnom konaní a vykonané úkony sú nezákonné. Žalobca listom z 6.5.2019 požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Generálna prokuratúra SR listom zo 4.6.2019 dala právnomu zástupcovi žalobcu odpoveď, že neboli zistené zákonné podmienky pre uspokojenie nároku na náhradu škody uplatneného v žiadosti. Táto odpoveď bola doručená právnomu zástupcovi žalobcu 13.6.2019. V závere listu Generálna prokuratúra namietala, že uznesenie o vznesení obvinenia nebolo zrušené pre jeho nezákonnosť rozhodnutím nadriadenej prokurátorky alebo rozhodnutím generálneho prokurátora, je nutné ho považovať za zákonné. Uznesenie o zastavení trestného stíhania prokurátorov nemôže takéto rozhodnutie nahradiť. Pri zdôvodňovaní požadovanej nemajetkovej ujmy žalobca uviedol, že bol nespravodlivo trestne stíhaný 4 roky a 4 mesiace, kedy bol nútený zúčastňovať sa procesných úkonov pred vyšetrovateľom, pričom trestné stíhanie a hrozba vysokého trestu zanechala u žalobcu

trvalé následky na zdraví a spôsobilo mu to neopísateľnú psychickú traumu. Každé trestné stíhanie a v rámci neho aj hroziaci trest predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud. Zasahujú do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, preto sú spôsobilé, okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantované v článku 7 ods.1 Ústavy SR obmedziť, či porušiť aj jeho právo na rešpektovanie na ochranu súkromného rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1, 2 Ústavy SR. Je nepochybné, že trestné stíhanie resp. výkon uloženého trestu, ktoré boli realizované v rozpore so zákonom resp. s ústavným poriadkom, sú spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv. O trestnom stíhaní žalobcu informovali médiá, policajnej zložky. Celá verejnosť, známi a rodinní príslušníci spájali meno žalobcu s korupciou, s bráním úplatkov a pozerali na neho ako na skorumpovaného špeditéra, ktorý zneužil svoje postavenie, a ktorý nahonobil majetok z nečestných zdrojov. Na podporu tohto tvrdenia poukázal na články zverejnené na Topkách z 19.1.2012, články pod názvom „Mega záťah proti podnikateľom aj colníkom, obrali štát o desiatky miliónov“, tiež článok „14 ľudí obvinili, že na daniach okrádali štát“ a článok pod názvom „Keď colníci netušia“, ktorý bol zverejnený v týždenníku Trend 5.7.2012. Žalobca bol zamestnancom spoločnosti Cargo Slovakia, spol. s r.o., so sídlom Škultétyho 1945/8, Trebišov. K zásahu do osobnostných práv žalobcu ďalej došlo aj tým, že stratil dôveru vývozcov, t. j. viacerých obchodných spoločností, ktoré v minulosti zastupoval v colnom konaní. Nespravodlivé trestné stíhanie, hrozba vysokého trestu, účasť na vyšetrovacích úkonoch a hrozba pojednávania pred súdom u žalobcu spôsobili neopísateľnú psychickú traumu, nervozitu, stiahnutý žalúdok, nevoľnosť, nechúť do jedla, zvracanie a značné psychické problémy. Uvedené malo za následok to, že žalobca sa ocitol v izolácii vo všetkých oblastiach života, či už verejného, rodinného alebo pracovného. Každý sa žalobcovi otočil chrbtom a pozeral na neho ako na skorumpovaného špeditéra, ktorý bral úplatky a zneužil svoje postavenie. Žalobca právne odôvodnil svoj nárok ustanoveniami § 17 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z.

2.2. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení z 22.11.2019 žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť, keďže Generálna prokuratúra SR konajúca v mene Slovenskej republiky neuznala žalovaný nárok v celom rozsahu. Žalovaný zastával názor, že nie je oprávnený v tomto prípade konať v mene Slovenskej republiky a to s prihladnutím na § 4 ods.1 písm. b) z. č. 514/2003 Z. z. Podľa jeho názoru subjektom oprávneným zastupovať Slovenskú republiku má byť Ministerstvo vnútra SR, keďže prokurátor síce zamietol sťažnosť podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia, avšak nepodal v tejto trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, teda nebola splnená zákonná kumulatívna podmienka, no napokon on sám konanie zastavil a vzniesol námietku premlčania nároku uplatňovaného žalobou. Zastával názor, že žaloba žalobcu bola na súd podaná po uplynutí zákonnej trojročnej lehoty odo dňa, keď sa žalobca dozvedel o škode (§ 19 ods.1 z. č. 514/2003 Z. z.) a to aj po odrátaní lehoty predbežného prerokovania nároku (§ 19 ods.3 z. č. 514/2003 Z. z.) a, že žalobca v žalobe nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia. V súvislosti s požadovanou výškou nemajetkovej ujmy (50 000 eur) poukázal na § 17 ods.4 z. č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (z. č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 12 ods. 2 upravuje maximálnu sumu odškodnenia) a poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach a to 1Co/202/2016, 6Co/16/2016, 1Co/455/2015, 1Co/575/2015-406 a 1Co/265/2018. Žalovaný uviedol aj to, že žalobcom tvrdený záujem médií o jeho osobu nie je možné dávať na ťarchu žalovanej. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že zodpovednosť za obsah uverejnených informácií má vlastník masmédiá, resp. vydavateľ. Žalovaný poukázal na to, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba z plnenia; až uplynutím takto určenej lehoty z plnenia sa dlžník dostáva do omeškania. S prihladnutím na uvedené neobstojí požiadavka žalobcu priznať mu úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 13.6.2019 do zaplatenia.

2.3. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil skutkový stav, ktorý právne posúdil podľa § 1 ods.1, § 4 ods.1 písm. b), f), § 5 ods.1, § 15 ods.1, § 19 ods.1,2,3 z. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

2.4. K námietke žalovaného, že nie je oprávnený konať v mene Slovenskej republiky v tomto spore, a že v tomto spore by malo byť označené ako subjekt, ktorý koná v mene štátu Ministerstvo vnútra, uzavrel, že v danom prípade je orgánom oprávneným konať pred súdom za štát Generálna prokuratúra SR, pretože nie sú splnené podmienky ustanovené v § 4 ods.1 písm. a) a b) z. č. 514/2003 Z. z., ktoré by odôvodňovali konanie Ministerstva spravodlivosti SR alebo Ministerstva vnútra SR v mene štátu. Podmienky v § 4 ods.1 písm. b) citovaného zákona musia byť splnené súčasne a to podmienky uvedené v bode 1 tohto zákonného ustanovenia. V danom prípade prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa

policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu. To, že v mene SR má konať Generálna prokuratúra SR vyplýva aj z toho, že Generálna prokuratúra predbežne prerokovala nárok žalobcu na náhradu škody podľa z. č. 514/2003 Z. z. Túto žiadosť v prípade, ak by žalovaný trval na tom, že nie je oprávnený konať v mene štátu, mal ju postúpiť orgánu príslušnému na prejednanie tejto veci a má súd za to, že v danom prípade je dané oprávnenie Generálnej prokuratúry konať za Slovenskú republiku.

2.5.K námietke žalovaného, že nárok žalobcu je premlčaný súd uviedol, že právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci podlieha premlčaniu. Právna úprava premlčania nie je v z. č. 514/2003 Z. z. kompletná, keďže tento právny predpis upravuje iba premlčaciu lehotu práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci a osobitný prípad prerušenia jej plynutia. Súčasná platná právna úprava rozlišuje objektívnu a subjektívnu lehotu premlčania práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Subjektívna premlčacia lehota práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci (bez ohľadu na to, či škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom) je trojročná a začína plynúť odo dňa keď sa poškodený dozvedel o škode. Objektívna premlčacia lehota podľa z. č. 514/2003 Z. z. je desaťročná a začína plynúť odo dňa keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda. Premlčacia lehota počas predbežného prerokovania nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci neplynie, a to odo dňa podania žiadosti až do skončenia predbežného prerokovania nároku na náhradu škody. Plynutie premlčacej lehoty sa však prerušuje najdlhšie na obdobie 6 mesiacov odo dňa podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Aby nastalo prerušenie plynutia premlčacej lehoty práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, zo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody musí byť zrejmé, akým rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom škoda vznikla, a aká je výška škody, ktorej náhrady sa žiadateľ domáha.

2.6.V danom prípade trojročná subjektívna premlčacia lehota začala plynúť žalobcovi 13.5.2016, kedy žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu prevzal uznesenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR č. VII/1Gv20/16/1000-4 z 9.5.2016, ktorým bol žalobca oslobodený spod obvinenia, ktoré mu bolo vznesené uznesením prezídia Policajného zboru úradu boja proti korupcii východ Košice ČVS:PPZ-69/BPK-V-2011 zo 16.1.2012. Trojročná subjektívna premlčacia lehota by v zmysle § 19 ods.1,2 z. č. 514/2003 Z. z. uplynula 13.5.2019.

2.7.V zmysle § 19 ods.3 z. č. 514/2003 Z. z., premlčacia lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas 6 mesiacov. V konaní bolo nesporné, že žalovaný prevzal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku žalobcu 9.5.2019, pričom odpoveď na túto žiadosť o predbežné prerokovanie nároku prevzal právny zástupca žalobcu 13.6.2019 (správne 2019, pozn. odv. súdu). Z uvedeného vyplýva, že v období od 9.5.2019 do 13.6.2019 neplynula premlčacia lehota podľa § 19 ods.3 počas 36 dní.

2.8.Súd má za to, že trojročná premlčacia lehota v zmysle z. č. 514/2003 Z. z. tak uplynula 19.7.2019, pričom žaloba bola zo strany žalobcu podaná na tunajší súd až 8.10.2019, teda po uplynutí premlčacej lehoty uvedenej v § 19 ods.1,2 zákona č. 514/2003 Z. z.. Z uvedeného dôvodu súd dospel k záveru, že námietka premlčania, ktorú vzniesol žalovaný v tomto konaní je dôvodná, a nevykonával z dôvodu hospodárnosti konania ďalšie dokazovanie a žalobu ako bezdôvodnú zamietol v dôsledku premlčania nároku žalobcu.

2.9.Súd poukázal na to, že žalobca vzniesol námietku podľa § 3 OZ, že zamietnutie nároku žalobcu z dôvodu premlčania, by bolo v rozpore s dobrými mravmi a citoval právnu vetu z rozsudku Najvyššieho súdu SR spis. zn. 3Cdo/137/2017 z 22.3.2018 „Nejednotnosť rozhodovania všeobecných súdov v niektorých otázkach upravených zákonom č. 58/1969 Zb. /v súčasnosti zákonom č. 514/2003 Z. z./ o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktorá bola prekonaná zákonom stanoveným zjednocujúcim mechanizmom, nenesie bez ďalšieho znaky zlyhania štátu, v ktorom by bol opodstatnený záver, že ak štát v konaní o náhradu škody podľa tohto zákona vznesie námietku premlčania, koná v rozpore s dobrými mravmi.“ a navyše konštatoval, že zásadne nie je v rozpore s dobrými mravmi, ak niekto namieta premlčanie práva; zákonom upravený inštitút premlčania prispieva totiž k istote v právnych vzťahoch. O námietku premlčania priechiacu sa dobrým mravom by mohlo ísť vtedy, ak by jej cieľom bolo poškodiť protistranu, pričom dosiahnutie vlastného zmyslu námietky premlčania by z hľadiska konajúceho bolo bezvýznamné. V danom prípade konanie žalovaného neopodstatňuje záver, že jeho zámerom bolo poškodiť žalobcu. Podľa názoru súdu žalobcovi nič nebránilo, aby svoj nárok na náhradu ujmy spôsobenej rozhodnutím o vznesení obvinenia uplatnil včas v rámci plynutia premlčacej doby. Súd poukazuje na to, že uznesenie o zastavení trestného stíhania prevzal právny zástupca žalobcu ešte 13.5.2016, pričom žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podal u žalovaného až 9.5.2019 /takmer po 3 rokoch/. Z obsahu spisu

nevyplýva, že by konanie štátu vykazovalo znaky, ktoré by naznačovali, že išlo o konanie s dobrými mravmi. Žalobca sám spôsobil márne uplynutie premlčacej doby tým, že svoj nárok neuplatnil na súde včas. V predmetnom spore teda neexistovali také špecifické okolnosti, ktoré by opodstatňovali záver, že štátom vznesená námietka premlčania sa prieči dobrým mravom.

2.10. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods.1, § 255 ods.1 CSP. V danom prípade žalovaný bol úspešný, vzdal sa práva na náhradu trov konania, žalobca bol neúspešný, preto súd právo na náhradu trov stranám sporu nepriznal.

3.1. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca (č. l. 277 - 279) a to s poukazom na odvolacie dôvody vymedzené v § 365 ods.1 písm. b), d), f) a h) CSP, na báze nasledovnej právnej argumentácie - poukázal na skutkový stav špecifikovaný v žalobe, citoval z bodu 55., 56., 57., 58. a uviedol, že tvrdenia súdu v citovaných bodoch neobstoja, lebo sú v rozpore so zákonom, ale aj v rozpore s vykonaným dokazovaním.

3.2. Uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR č. VII/1Gv 20/16/1000-4 z 09.05.2016 prokurátor rozhodol o zastavení trestného stíhania a nie o oslobodení, ako tvrdí súd v napadnutom rozhodnutí v bode 55. Žalobca sa dozvedel o škode dňom doručenia uznesenia Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR o zastavení trestného stíhania, čiže 13.05.2016. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola žalovanému odoslaná 06.05.2019.

3.3. Citoval znenie § 19 ods.3 z. č. 514/2003 Z.z. a konštatoval, že je potrebné použiť extenzívny výklad a aplikovať dobu 6-tich mesiacov a nie dobu, ktorá sa viaže na dĺžku predbežného prerokovania nároku. Čiže lehota neplynie od podania žiadosti, t.j. od 6.5.2019 do 6.11.2019, čo je doba 6-tich mesiacov.

3.4. Právo na náhradu škody sa premlčí za 3 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode, čiže táto lehota začala plynúť dňom 13.05.2016 a skončila by 13.5.2019, ale predlžuje sa o 6 mesiacov, keďže bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Čiže lehota na podanie žaloby by tak uplynula až 13.11.2019. Žaloba bola súdu doručená v zákonnej lehote a to 7.10.2019.

3.5. Poukázal na to, že na pojednávaní 23.9.2020 do zápisnice namietal, že ak by súd vyhovel námietke žalovaného o premlčaní nároku, tak išlo by o rozpor s dobrými mravmi, čo je uvedené v § 3 ods.1 OZ. Išlo by o zneužitie tohto subjektívneho práva (označeného rovnako ako šikana) na úkor druhého účastníka, teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi. Táto námietka žalovaného je iba prostriedkom umožňujúcim značne poškodiť žalobcu a odprieť mu súdnu ochranu. Tieto právne názory judikoval Najvyšší súd ČR v rozsudku z 9.2.2009 sp. zn. 25Cdo/539/2008 a to hlavne pokiaľ ide o spory so štátom, kde vznikla škoda za nezákonné trestné stíhanie.

3.6. Ďalej žalobca citoval bod 63. na str. 10 napadnutého rozhodnutia a uviedol, že ani toto tvrdenie súdu neobstojí, lebo je v rozpore s vykonaným dokazovaním. Na str. 3 žalobného návrhu žalobca uviedol, že počas trestného stíhania 2-krát podal žiadosť o zastavenie trestného stíhania a to 18.4.2012 a 11.6.2015, ďalej tu uviedol, že 2-krát podal sťažnosť na prieskumy v konaní a to 23.1.2013 a 8.11.2013. Žalovaný - štát aj napriek uvedeným podaniam nechal žalobcu v právnom stave neistoty a trestné stíhanie zastavil až po uplynutí 4,5 roka od uznesenia o vznesení obvinenia. Za uvedené obdobie 4,5 roka žalobca žil v právnom stave neistoty, musel sa zúčastňovať úkonov trestného konania. Za uvedené obdobie prežíval neopísateľnú psychickú traumu, nervozitu, stiahnutý žalúdok, nevoľnosť a ďalšie psychické problémy. Zo spisu je zrejme, že žalobca bol obvinený až z dvoch trestných činov a to za zločin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods.1,2,4 Tr. zákona, kde je trestná sadzba odňatia slobody 7 až 12 rokov a za trestný čin zločin založenia, zosnovanie a podporovanie zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zákona, kde je trestná sadzba odňatia slobody 7 až 12 rokov. Aj napriek uvedenému žalovaný - štát nechal žalobcu v právnom stave neistoty 4,5 roka. Vzhľadom na hore uvedené konanie žalovaného, vznesenú námietku premlčania nemožno kvalifikovať inak ako konanie v rozpore s dobrými mravmi.

3.7. K otázke námietky premlčania a jej rozporu s dobrými mravmi sa vyjadril aj Najvyšší súd ČR nasledovne: Výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku môže byť považovaný v rozpore s ustanovením § 3 ods.1 Obč. zákonníka, len ak bol prostriedkom umožňujúcim poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, zatiaľ čo dosiahnutie vlastného zmyslu a účelu sledovaného právnom normou by zostalo vedľajšie a z hľadiska konajúceho by bolo bez významu. Jednalo by sa tak síce o výkon práva, ktorý je formálne so zákonom v súlade, avšak išlo by o výraz zneužitia tohto subjektívneho práva (označovaného rovnako ako šikana) na úkor druhého účastníka, a teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi. Je toho názoru, že právne názory vyslovené v tomto rozsudku Najvyššieho súdu ČR sú aplikovateľné na jeho prípad. Súd musí hodnotiť správanie strany sporu, čo je v našom prípade správanie štátu počas trestného konania, kde štát bol 4,5 roka nečinný a nechal žalobcu v právnom stave neistoty.

3.8. Otázkou námietky premlčania zo strany štátu sa zaoberal aj Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze z 21.11.2017, sp. zn. III. ÚS 44/2017. Ústavný súd v tomto rozhodnutí tiež vyslovil právny názor,

že za určitých okolností vznesenú námietku premlčania zo strany štátu je možné považovať za rozpor s dobrými mravmi. Tým, že súd nevykonával navrhované dôkazy, tak porušil právo na spravodlivý proces. Tým, že súd zamietol žalobu, tak porušil právo na súdnu ochranu garantované v článku 46 Ústavy Slovenskej republiky. Napadnuté rozhodnutie nie je zdôvodnené tak, ako vyžaduje ustanovenie § 220 ods.1 CSP (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP).

3.9.Žalobca tvrdí, že sú naplnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods.1 písm. b), d), f), h) CSP.

3.10.Napadnuté rozhodnutie je nepresvedčivé a vzbudzuje pochybnosti.

3.11.Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd podľa § 389 CSP zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4.1.K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná (č. l. 290-291), ktorá uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom Okresného súdu Košice I vyjadrenom v rozsudku z 23.9.2020 č.k. 13C/31/2019-262. Argumentácia žalobcu obsiahnutá v podanom odvolaní právne neobstojí.

4.2.Žalovaná jednoznačne a opakovane poukazuje na premlčanie práva žalobcu a opätovne citovala § 19 ods.1,3 z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.") a zastáva názor, že žaloba žalobcu bola na súd podaná po uplynutí zákonnej trojročnej premlčacej lehoty počítanej odo dňa, keď sa žalobca dozvedel o škode (§ 19 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z.) a to aj po zohľadnení lehoty predbežného prerokovania nároku (§ 19 ods.3 zákona č. 514/2003 Z.z.). Uznesenie o zastavení trestného stíhania z 09.05.2016 bolo preukázateľne žalobcovi doručené 13.05.2016, Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky doručená 09.05.2019, Prerokovanie žiadosti bolo skončené odpoveďou Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky právnenému zástupcovi žalobcu zo 04.06.2019, ktorú splnomocnený zástupca žalobcu prevzal ako vyplýva z doručeníky 13.06.2019. Lehota premlčania neplynula od 09.05.2019 do 13.06.2019, teda 36 dní, teda ak sa žalobca dozvedel o škode 13.05.2016 trojročná premlčacia lehota by bez prerokovania nároku uplynula 13.05.2019 a ak uvedenému dátumu, sa pripočíta 36 dní počas, ktorých prebiehalo prerokovanie nároku žalobcu, premlčacia lehota uplynula (teda lehota počas, ktorej žalobca mohol podať žalobu o náhradu škody) 19.07.2019 a nie ako nesprávne žalobca uvádza 13.11.2019.

4.3.V tejto súvislosti opätovne uviedol, že žalobca si nesprávne vysvetľuje znenie § 19 ods.3 zákona č. 514/2003 Z.z.

4.4.Z § 19 ods.3 z. č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že podstatná pre spočívanie premlčacej lehoty je udalosť, ktorá nastane skôr. Teda pokiaľ prerokovanie nároku žalobcu nastane skôr ako uplynie šesť mesiacov od podania žiadosti, podstatným okamihom pre plynutie premlčacej lehoty je práve okamih kedy bol nárok žalobcu prerokovaný. V takom prípade sa nečaká na uplynutie šesť mesačnej lehoty, ktorú zákonodarca stanovil ako najdlhšie možný časový úsek, počas ktorého premlčacia lehota neplynie. S prihliadnutím na uvedené je možné dospieť k záveru, že podanie žaloby na súd žalobcom 08.10.2019 bolo už v čase premlčania nároku žalobcu, keďže premlčacia lehota uplynula 19.07.2019. Zo spomínaného, ako aj zo súdom dôsledne vykonaného dokazovania zameraného na zistenie, či žalobcom uplatnené právo na náhradu škody je premlčané alebo nie, jednoznačne vyplývalo, že žalobcov právo je premlčané.

4.5.Žalobca si sám oneskorene podanou žalobou spôsobil premlčanie svojho práva, mal dostatočne dlhú 3-ročnú lehotu na uplatnenie svojho práva. Neuplatnenie svojho práva v čas je možné dať jedine na ťarchu žalobcu. Náležitým je poukázať na zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt", t.j. „práva patria len bdelym" (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenie uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

4.6.Zároveň zdôraznila, že vznesenie námietky premlčania zo strany žalovanej nie je v rozpore s dobrými mravmi. Zákonodarca úmyselne, v záujme právnej istoty, upravil v zákone č. 514/2003 Z.z. špeciálne ustanovenia týkajúce sa premlčania práva konkrétne v už citovanom ustanovení § 19. Z uvedeného vyplýva, že vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, ktorým môže byť v zmysle z. č. 514/2003 Z.z. iba orgán verejnej moci, je legitímnym a zákonodarcom predvídaným procesným inštitútom.

4.7.Po analýze rozsudku Najvyššieho soudu České republiky zo dňa 19.02.2009 sp.zn. 25Cdo 539/2008 (na ktoré žalobca v odvolaní poukazuje) je možné dospieť k jednoznačnému záveru, že žalovaný nevzniesol námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko v tomto prípade sa nejedná o zneužitie tohto práva, resp. o šikanu, zo strany žalovaného, na úkor žalobcu. Žalobcovi nič nebránilo v uplatnení si svojho nároku včas v rámci plynutia premlčacej lehoty.

4.8.Po oboznámení sa s obsahom nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21.11.2017 sp.zn. III. ÚS 44/2017, na ktorý žalobca v odvolaní taktiež poukazuje, je možné jednoznačne konštatovať, že

uvedený nález sa prejednávanej veci netýka, keďže jeho predmetom je právny názor ústavného súdu vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania žalovaným týkajúcej sa uplynutia objektívnej desaťročnej premlčacej doby a nie subjektívnej trojročnej premlčacej doby, ktorej uplynutie je predmetom tohto súdneho konania.

4.9. Záverom podotkla, že v podanom odvolaní žalobcu sa nenachádzajú žiadne nové právne relevantné skutočnosti, ktoré by neboli žalobcom prezentované v konaní pred súdom a s ktorými by sa súd náležite vo svojom rozsudku nevysporiadal. Odvolaním žalobcu napadnutý rozsudok Okresného súdu Košice I z 23.09.2020 č.k. 13C/31/2019-262 považuje žalovaná za zákonný a správny.

4.10. Odvolaciemu súdu navrhla, aby v zmysle § 387 ods.1 CSP odvolaním žalobcu napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie z 23.09.2020 č.k. 13C/31/2019-262 potvrdil, keďže vo výroku je vecne správne.

5. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (ďalej len odvolací súd) podľa § 34 CSP prejednal odvolanie žalobcu voči napadnutému rozsudku ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods.1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

6. Odvolateľ vo veci uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods.1 písm. b), d), f) a h) CSP.

7.1. Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. b) CSP, spočíva v tom, že nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

7.2. Obsah práva na spravodlivý proces (right to fair trial) je pomerne široký (právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie veci v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo vyporiadať sa so všetkými relevantnými skutočnosťami, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia). Medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým (o. i.) aj právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu a právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

7.3. Podľa § 220 ods.2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

7.4. Žalobca uplatnený odvolací dôvod vidí v tom, že súd sa opomenul vysporiadať s relevantnými skutočnosťami, ktoré v priebehu konania uvádzal a nevyhodnotil dôkladne a komplexne všetky skutkové okolnosti prípadu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku rozhodne nepovažuje za dostatočné, v súlade s kvalitatívnymi požiadavkami, ktoré naň kladie súdna prax, keďže nárok žalobcu vyhodnotil ako premlčaný.

7.5. V tejto súvislosti odvolací súd zastáva názor, že súd správne, v prejednávanej veci vzhľadom na vznesenú námietku premlčania sa v prvom rade zaoberal takouto vznesenou námietkou premlčania skôr, ako pristúpil k meritórnemu preskúmaniu daného nároku na náhradu škody, túto dostatočne a jasne vyhodnotil. Keďže súd zaujal stanovisko, že nárok žalobcu je premlčaný, postupoval správne a hospodárne, keď ďalšie dokazovanie vo veci nevykonal, lebo by nemalo vplyv na meritórne rozhodnutie súdu a jeho odôvodnenie.

8.1. Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. d) CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, predstavuje vady konania, ktoré nie sú subsumované pod ostatné odvolacie dôvody avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie napr. nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť (§ 160), postihujú chybný postup súdu pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie účastníkov a ďalšie nedostatky v

jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Typickou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci je také porušenie práv účastníka konania, v dôsledku ktorého mu bola odňatá možnosť konať pred súdom [napr. nedostatok vyznenia účastníka o pojednávaní súdu (vrátane oneskoreného predvolania či vyznenia), v dôsledku ktorého bol účastník vylúčený z prednesu, z práva vyjadriť sa k dokazovaniu a p., neposkytnutie odvolateľovi poučenia o povinnosti tvrdenia (§ 157 ods.2 CSP) ale aj § 171 ods.1 CSP alebo poučenia o dôkaznej povinnosti (§ 132 ods.1 CSP), aj keď to bolo podľa stavu konania potrebné, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania (§ 177 ods.2 CSP), i keď pre to neboli splnené podmienky], nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania). Vadnosť konania môže účastník preukazovať nielen na základe skutkového a dôkazného stavu, ktorý tu bol v konaní pred súdom, ale tiež s prihliadnutím na skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli pred súdom uplatnené. Vadou konania (dôkazného) je i okolnosť, že pri vykonávaní dokazovania nebolo postupované v súlade s príslušnými ust. CSP, napr. osoba, ktorá mala byť vylúčená ako svedok, bola vylúčená ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, listinný dôkaz bol vykonaný v rozpore s § 204 CSP a p..

8.2.Žalobca uplatnený odvolací dôvod vidí v tom, že súd sa nezaoberal meritom veci a nevykonával nim navrhnuté dôkazy, k čomu sa odvolací súd vyjadril v predchádzajúcom bode (7.5.), preto uplatnený odvolací dôvod nie je daný.

9.1.Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191-§ 194 CSP.

9.2.Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP.

10.1.Žalobca uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

10.2.Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

11. Odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci a odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

12. Na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku (§ 387 ods.2) možno doplniť nasledovné:

13. Žalobca v podanom odvolaní napáda nesprávnu aplikáciu § 19 z. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len z. č. 514/2003 Z. z.), od ktorej odvíja počítanie premlčacej doby.

14.1. Podľa § 19 ods.1 z. č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

14.2. Podľa § 19 ods.2 z. č. 514/2003 Z. z. najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

14.3. Podľa § 19 ods.3 z. č. 514/2003 Z. z. lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

15.1. Súdna prax a rovnako aj právna teória pod premlčaním rozumie márne uplynutie doby ustanovenej zákonom na vykonanie práva. Znamená to výrazné oslabenie subjektívneho práva oprávneného, keďže premlčaním síce jeho nárok nezaniká, nemôže byť však súdom priznaný, ak povinný pred súdom čelí uplatnenému právu námietkou premlčania. Nárok oprávneného trvá aj naďalej, stáva sa však prostredníctvom súdu nevymáhateľným.

15.2. Účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávných vzťahoch je, aby oprávnený subjekt pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil (vykonal) svoje právo v ustanovenej premlčacej dobe, teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, keďže vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynúiteľnosť uplatneného práva. Tento inštitút poskytuje východisko, ako predísť, resp. riešiť situácie, keď až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany oprávneného, a tak sa do záväzkových právnych vzťahov účastníkov vnáša právna neistota, resp. hrozba, že povinný môže byť vystavený bez zreteľa na čas (bez obmedzenia doby) úspešnej žalobe zo strany oprávneného.

15.3. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo *vigilantibus iura scripta sunt* (zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú; alebo inak povedané, že právo patrí bdelym). Námietka premlčania predstavuje spravídla efektívny postup - obranu povinného proti hrozbe, že až po neúmerne dlhej dobe si oprávnený uplatní svoje právo; na druhej strane možnosť tejto námietky donucuje (vedie) oprávneného k včasnému vykonaniu svojho práva. Ide tu o predvídané právne postupy účastníkov záväzkových právnych vzťahov, ktoré zodpovedajú účelu premlčania.

15.3. Nemožnosť priznať oprávnenému subjektu premlčané právo nastane až vtedy, keď sú splnené tieto skutočnosti:

- a) uplynie právnym predpisom vymedzeného času (premlčacia doba),
- b) nevykonáva sa právo oprávneným subjektom v priebehu takto vymedzenej doby,
- c) povinný subjekt v rámci súdneho konania o uplatnenom práve účinne vznesie námietku premlčania.

16.1. Zákon č. 514/2003 Z. z. v § 19 ods.1 určuje, že právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky.

16.2. Začiatok plynutia trojročnej doby počíta odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. V ďalšej vete citovaného ustanovenia bližšie špecifikuje, že ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

16.3. V kontexte s uvedeným, súd má za to, že pod pojmom dozvedieť sa o škode treba rozumieť vyžadovanie preukázanej vedomosti poškodeného o vzniknutej škode určitého druhu a rozsahu do takej miery, aby mohol svoj nárok uplatniť (vyčíslieť) v žalobnom návrhu na súde.

16.4. Pojem vedomosť o škode treba vysvetliť tak, že ide o vedomosť o škode (teda nie o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti), ako vedomosť o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktoré možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde.

16.5. V prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je rozhodujúci deň, kedy sa poškodený dozvedel o škode. Podľa názoru súdu deň, kedy sa poškodený dozvedel o škode, možno stotožniť s dňom, kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie sp. zn. VII/1 Gv 20/16/1000-4 z 9.5.2016, ktorým prokurátor zastavil trestné stíhanie, ktorý deň je totožný s dňom, kedy toto uznesenie bolo doručené žalobcovi 13.5.2016. Odvolací súd poznamenáva, že súd prvej inštancie správne určil začiatok plynutia premičacej doby.

16.6. Trojročná premičacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody by uplynula 13.5.2019.

16.7. Rovnako správne súd postupoval, keď v súlade s § 19 ods.3 z. č. 514/2003 Z. z. určil, že lehota neplynula počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, t. j. od kedy bola žiadosť doručená žalovanému 9.5.2019 do 13.6.2019, kedy bola doručená žalobcovi odpoveď na žiadosť, t. j. 36 dní, na ktoré súd správne prihliadal a určil, že premičacia doba uplynula 19.7.2019.

16.8. Námietka žalobcu, že plynutie premičacej doby sa prerušuje na 6 mesiacov, nemá oporu v citovanom ustanovení (§ 19 ods.3), lebo jeho výkladom niet pochyb, že lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, čo v danom prípade bolo 36 dní. Ak by zákonodarca mienil predĺžiť plynutie premičacej doby o 6 mesiacov, neurčil by, že lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, ale priamo by stanovil, že plynutie premičacej doby sa prerušuje na 6 mesiacov.

16.9. Vychádzajúc z uvedeného zdôvodnenia, odvolací súd konštatuje na nedôvodnosť odvolacích námietok žalobcu.

17.1. K odvolacej námietke žalobcu, že vznesená námietka premičania je v rozpore s dobrými mravmi odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v dôvodoch rozsudku z 1.5.2005, sp. zn. 1Cdo/148/2004 (ZSP 30/2005), kde okrem účelu právnej úpravy inštitútu premičania, riešil aj rozpor práva uplatniť námietku premičania s dobrými mravmi (§ 3 OZ), v ktorom uviedol, že „Základným účelom inštitútu premičania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň zabránil tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premičania tým zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premičacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom na príslušnom orgáne svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premičania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premičania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods.1 tretia veta OZ). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premičania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov na zistenie napríklad výšky zostatku pôžičky, bezdôvodného obohatenia, škody a pod. Dôvodne vznesenú námietku premičania voči uplatňovanej pohľadávke nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.“

17.2. Odvolací súd je toho názoru, že výkon práva namietať premičanie uplatneného nároku môže byť považovaný v rozpore s § 3 ods.1 OZ, len ak bol prostriedkom umožňujúcim poškodiť iného účastníka právneho vzťahu, zatiaľ čo dosiahnutie vlastného zmyslu a účelu sledovaného právnu normou by zostalo vedľajšie a z hľadiska konajúceho by bolo bez významu. Jednalo by sa tak síce o výkon práva, ktorý je formálne so zákonom v súlade, avšak išlo by o výraz zneužitia tohto subjektívneho práva (označované rovnako ako šikana) na úkor druhého účastníka, a teda o výkon v rozpore s dobrými mravmi. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natolko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premičania.

17.3. Odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR z 31.7.2009, sp.zn. 1MCdo/8/2008, rozsudok NS ČR z 23.2.2006, sp.zn. 33Odo/1174/2005, rozhodnutie ÚS ČR z 11.5.2000, sp.zn. III.ÚS/158/99, rozsudok NS SR sp.zn. 1Cdo/148/2004, podľa ktorého dôvodne vznesenú námietku premičania voči uplatňovanej pohľadávke nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi). Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citovanú judikatúru je súd toho názoru, že v danom prípade uplatnením námietky

premlčania zo strany žalovaného už pri jeho prvých vyjadreniach a stanoviskách v konaní nemožno túto námietku považovať, že je uplatnená v rozpore s dobrými mravmi.

18.1.Otázka premlčania a dobrých mravov bola riešená najvyššími súdnymi autoritami (dovolacím, či ústavným súdom) vo viacerých iných prípadoch, a to nasledovne.

18.2.Z hľadiska vývoja aplikačnej praxe súdov je možné sledovať postupné odkláňanie sa od právneho názoru Najvyššieho súdu SR uvedené v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo148/2004, ktorým vyslovil, že „dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní (§ 100 ods. 1 OZ) nemožno považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods.1 OZ.“.

18.3.Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo41/2012 (ZSP 1/2015) uvádza: Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa zo zákona premlčuje. Ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ.

18.4.Podľa nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 176/2011 (bezdôvodné obohatenie) samotná dôvodnosť vznesenej námietky premlčania však rozpor s dobrými mravmi nezakladá. Aplikácia tohto inštitútu by mala byť len výnimočná a nemala by zhojovať neznalosť zákona -t. j. neznalosť plynutia premlčacích dób. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva -vigilantibus iura scripta sunt -právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi skúmať, či strana konania, ktorá sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou vigilantibus iura, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich.

18.5.Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 226/2016 z 13.12.2017 (dohoda o zložení kaucie) uvádza: Treba totiž považovať nielen za rozporné s dobrými mravmi, ale (bez snahy preháňať) i za neslušné, aby mohli byť priznané účinky námietke premlčania vznesenej tomu účastníkovi hmotnoprávneho vzťahu, ktorý si najskôr z pozície fakticky silnejšej strany vzťahu na druhom účastníkovi prakticky vynútil uzavretie dohody odporujúcej kategorickým ustanoveniam zákona a aj splnenie takto len domnejšej povinnosti, vyplývajúcej druhému účastníkovi z neplatného právneho úkonu, v takejto súvislosti súčasťou ním formulovanej dohody urobil tiež ustanovenie o vlastnom oprávnení ponechať si plnenie druhého účastníka po celú dobu trvania základného právneho vzťahu a okrem toho i po dobu dvoch rokov (dvoch tretín všeobecnej premlčacej doby) po zániku takéhoto vzťahu a ktorý napokon za stavu riadenia sa druhého účastníka dohodou pre nedostatok pochybností o platnosti v nej obsiahnutých dojednaní svoju obranu proti uplatňovaniu práva druhým účastníkom v súdnom konaní založil výlučne na neplatnosti dohody a márnom uplynutí premlčacej doby, ku ktorému malo prísť už počas trvania základného právneho vzťahu (vyznačujúceho sa len právnou, nie však i faktickou rovnosťou oboch strán vzťahu) a takto ešte v čase, v ktorom by fakticky slabšia strana vzťahu uplatnením práva bola nútená podstúpiť tiež riziko rôznych „odvetných“ opatrení druhej strany vzťahu na svoju ujmu.

18.6.Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 137/2017 z 22.3.2018 - Súlad dobrých mravov s námietkou premlčania vznesenou štátom v konaní podľa zákona č. 58/1969 Zb., v ktorom sa posudzuje jeho zodpovednosť za spôsobenú škodu - uvádza: Dobrými mravmi sa rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji preukazujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú akceptované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem správania. Rozpor s dobrými mravmi spočíva v tom, že výkon práva sa prieči spoločensky uznávaným názorom, ktoré vo vzájomných vzťahoch určujú, aký má byť obsah ich konania, aby bol súladný so všeobecnými zásadami spoločnosti. Vo všeobecnosti ide o prípad konania v rozpore s dobrými mravmi vtedy, keď konajúci síce formálne postupuje v medziach svojho práva, ale realizáciou tohto práva sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu. V takom prípade síce ide o výkon práva, avšak výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pre ktorý je typické, že konajúcemu v skutočnosti nejde o dosiahnutie cieľov, ktoré právo s takým konaním spája, ale mu ide o to, aby vedľajšie účinky jeho konania viedli k stavu jemu vyhovujúcemu, avšak poškodzujúcemu druhú stranu. Taký výkon práva, i keď je so zákonom formálne v súlade, je v skutočnosti výkonom práva iba zdanlivým, lebo jeho účelom nie je vykonať (svoje) právo, ale poškodiť právo (niekoho iného). V zákonom stanovených prípadoch je výkonom práva tiež vznesenie námietky premlčania. Námietka premlčania je jednostranný právny úkon dlžníka v konaní pred súdom, ktorým dlžník namieta uplynutie premlčacej doby.

18.7. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 249/2014 z 30.7.2015 -(náhrada škody z nezákonného rozhodnutia) - Za špecifických okolností však výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku by mohlo byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znak konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania.

18.8. V rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 151/2012 z 9.12.2015 (náhrada nemajetkovej ujmy) sa uvádza: Posúdenie dôvodnosti námietky premlčania zostáva na úvahe súdu, ktorý objektívne prihliada predovšetkým na to, za akých okolností bola námietka premlčania vznesená, za akých okolností k premlčaniu došlo (dôvody, pre ktoré nedošlo k uplatneniu práva) a prípadne samotnú ujmu, ktorá veriteľovi v dôsledku účinkov premlčania hrozí. Úmysel poškodiť druhého účastníka námietkou premlčania však nemožno vyvodiť z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatneného nároku vyvodzovaný, ale z tých konkrétnych okolností, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania.

18.9. Rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 441/2013 z 31.3.2016 - Námietka premlčania a dobré mravy (prevod nebytového priestoru) - Uplatnenie námietky premlčania sa prieči dobrým mravom v tých výnimočných prípadoch, v ktorých je výrazom zneužitia tohto práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil. Ustanovenie § 3 ods.1 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Postup podľa uvedeného ustanovenia má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch, a to vtedy, ak vznesenie námietky premlčania nesie znaky zneužitia tohto práva. Výrazom zneužitia práva v neprospech toho účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by nepriznanie jeho nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, (prípadne, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov), či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. Preto pre odopretie účinkov vznesenej námietky premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi sú rozhodujúce individuálne okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená.

18.10. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 33/2012 z 3.10.2012 - Námietka premlčania zásadne dobrým mravom neodporuje, ale môžu nastať situácie (napr. v pomere blízkych príbuzných či spolupracovníkov alebo spolujazdovcov firmy a pod.), že uplatnenie tejto námietky je výrazom zneužitia práva na úkor strany konania, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila, a voči ktorému by za takej situácie zánik nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. V duchu tohto právneho názoru sa uplatnenie premlčacej námietky môže priečiť dobrým mravom len vo výnimočných prípadoch, keď by bolo na úkor strany konania, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila, alebo keď by sa aprobovalo konanie, ktoré je contra bonos mores (§ 3 ods.1 OZ).

18.11. Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 176/2011 z 20.4.2011 - Vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva strany konania v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhej strany konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhá strana konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinila a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter

uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby.

18.12. Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 542/2013 z 23.9.2013 - Uplatnenie námietky premlčania je vo všeobecnosti potrebné považovať za výkon práva v súlade s dobrými mravmi. Ak strana konania, voči ktorej sa táto námietka uplatnila, chce vylúčiť účinky tejto námietky pre rozpor s dobrými mravmi, mala by v zásade tento rozpor v konaní uplatniť a tento rozpor aj náležite preukázať. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľov, že námietku rozporu s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ mal vyhodnotiť krajský súd v odvolacom konaní bez ohľadu na to, či druhá strana takýto rozpor výslovne namieta, ústavný súd konštatuje, že tento argument nie je neopodstatnený. Námietku premlčania by bolo možné vyhodnotiť ako rozpornú s dobrými mravmi. S prihliadnutím na ďalšie relevantné okolnosti tohto prípadu podľa názoru ústavného súdu však toto pochybenie nedosahuje takú intenzitu, aby bolo spôsobilé zasiahnuť do označených práv sťažovateľov materiálnym spôsobom.

19.1. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že uvedená judikatúra dovolacieho, ako aj ústavného súdu, v otázke premlčania a dobrých mravov je v zásade ustálená v tom, že nevylučuje, že vznesenie námietky premlčania by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi, avšak vždy musí ísť o veľmi výnimočné prípady, v ktorých je výrazom zneužitia tohto práva na úkor strany, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila.

19.2. Postup podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto iba v ojedinelých prípadoch, keď voči strane konania by nepriznanie jej nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil, prípadne kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenia iných potrieb, kedy hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva). Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - *vigilantibus iura scripta sunt* - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi skúmať, či strana konania, ktorá sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou *vigilantibus iura*, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Preto pre odopretie účinkov vznesenej námietky premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi sú rozhodujúce individuálne okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená (1 Cdo 203/2018 - R 31/2020).

20.1. Ustálená judikatúra v tomto smere rešpektuje a vychádza zo základných princípov práva, akými sú princíp právnej istoty, zásada rovnosti strán a rovnosti zbraní, zásada spravodlivosti, pri zachovaní zásady zvýšenej ochrany slabšej strany sporu.

20.2. V danom prípade je odvolací súd toho názoru, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal a ani netvrdil, ako mu žalovaná bránila konaním alebo opomenutím, vo výkone jeho práva (podať včas žalobu na súd), prípadne aké prekážky osobitného a výnimočného charakteru boli na jeho strane, aby žalobu podal včas.

20.3. V prejednávanom spore totiž okolnosti prípadu nie sú takej výnimočnej povahy, ktoré by spôsobovali prelomenie týchto zásad, kedy by bolo možné dôjsť k záveru, že vznesenie námietky premlčania žalovanou, by bolo možné považovať za rozpor s dobrými mravmi.

20.4. Odvolací súd uzatvára, že vznesenie námietky premlčania žalovanou nie je v rozpore s dobrými mravmi a teda odvolacia námietka žalobcu je nedôvodná.

21. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

22. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23.1. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

23.2.Podľa § 262 ods.2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24.Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto žalovanej bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

25.Pomer hlasov akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).